ՆՈՒՄԵՐՈ 1574 — 1882 ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ 14 ԻՆՉՇԱԲԹԻ — ԱՂԹԱՐՆԱՐ ՄԻՆՉ.

ԹԷՐԱԷՄԱՆԸ ԷՖՓԵՄՐ

ՄԻՎԱՏՏԸ ԲԱԼԻԹԻԳԻՅԼ ԻԼՄԻՅԻ ՎԷ ՄԻԼԼԻՅԼ

ՎԷ ՍԱՒՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ԵՒԶՄԻ ԿԱՋԷԹԱ ԹՈՐ

ԱՊՕՆԱ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

Մէջիմիէ 20 ղրուշան

ԱԹԱՄՊՈՒ ԻՉԻՒՆ

Պիր աէնէլիք . . . . . 180 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 90 »
Իւչ այլըգ . . . . . 50 »

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻՉԻՒՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունաճագլար իչիւն

Պիր աէնէլիք . . . . . 220 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 110 »

30 ԲԱԼԻԿ

ԱՌԱՆՁԻՆ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթիրը իչիւն

1 վեր 2 վէ 3 ամսվայ . . . 105 ղրշ.
Կիսամեայ . . . . . 60 »
Ամբողջ տարի . . . . . 120 »
Ամբողջ տարի Շիրիմէ մէջ գտնուող տարիներ . . . . . 100 »
2 վէ 3 ամսվայ . . . . . 6 ղրշ.
Կիսամեայ . . . . . 4 »
Զիրոյտէ միւտտէթ իչիւն (անանց տարի ընդունելը) օրը . . . . . 1 »
Աէվատատ նամիսլա տարի պէտք էր մէճմանէն գապալ օրագրաստանի էվրաղ իսալ օրագրատան մասամեղ տարի 1

30 ԲԱԼԻԿ

Խմբագրատան եւ տպարանի հասցէն՝ Գալաթիա, Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորչի փողոց, թիւ 3։ — Կազմիչ՝ Ս. Գ. Գ. Գ

ԻՆԿԻԼԻԶ ՏՕՆԱՆԵՄԱՍԸ

Ի.

1793 աւնէսի խաթիտարրնուն պէտպարիթ Օն Ութ ընջը Լուի Ֆրանսա զրպարքնն գարթինտեն Թա Պիրինճի Նարօլեոն Պոնապարթը տիւշմէնիզ տէնին Երրմի սէնէ մութէմնարէն, պիւթիւն Եվրոպա տաէթա պիր ինտարնասիոնալ խանէսինէ Հոգ օնիւպ, ամաղլար վէ օվալար հիսսարդրզ կէնճ պէհաբրարդրն գանը իլէ ըսլանմիշ, Վէնկիլիէրրբա սէվգիթի Ավրէլիանոյա գարշը, Մարէնկո Ֆաթիհինեն, զաթէրլօ մէ յմանընտա եէրէ չարբմասը իլէ, պու տէհրլիթլինտան գրբկընընա նէթիճէ վէրմիշ իտի։

1793 աէնէսի յունվար 21-ինէ, պէտպարիթ գրաղ գաթի օրունտը, վէ փեռտիմարը Լինտէ տախի, Ֆրանսանրն Իսթիրալ հիւքիմէթի, Պէճիզա վէ Հէզանտրանրն պիրլէշմիշ հիւքիմէթինէ վէ Ինկիլթերայա դարշը իլանը հարպ իլիշտի։

Ինկիլթերրա իլէ Ֆրանսա պէյնինտէ զուհուր իտէն իշպու մուհարէպէնին իսթիտաքնտան թարաֆէ-ներին գուվվէթի պահրիյէսի, ամթիաէքի հայտէ իտի։

Ինկիլթէրրանրն 115 գրթա գարագ վէ 107 գրթա ֆրրգաթինէրի, վէ Ֆրանսանրն տախի 76 գրթա գարագ վէ 84 գրթա ֆրրգաթինէրի պուլունմադտա։ անճագ Ֆրանսրդ գարագրրընրն է.քսէրիսի Ն'իլիզ գարագրրընտան չօգ պէօյիւք օրտուգտան պարդա, իշէրինտէ իայրի իւ։ ամպարրրար տախի պուլունարդընտան, գուվվէթի ուսմիյէ հիսարընճա։ Ինկիլիզէրին գուվվէթ պահրիյէսի։ Ֆրանսրդարրն Ք.քինէ մէ վէրինիզ, էլի գատար մուհաֆրդ տաքէրի կէլիպ գօլթուգ սանտալեամրն արգ ատընտա տիզիլինիզէր։

Վէ քէնտի ճամայիպ թէպէսիմիյլէ կիւլիմսէյէրէք չէօյլէ իլավէ իթտի։

—Մատամ քի պաշ բաբաղ Մարքի՝ տաղրն սէրքէրտէլէրինտէն պիրի տիր, մումսիլէյի քէնտիտինէ լայրգ պիր սուրէթտէ գատալ իտէճէյիզ։

—Մանսէնէէր, – տէտի օ զէման Անթիա տը Մանթէկիա։

—Նէ՞ իսթէրսինիզ, էֆէնտի։

—Ճան ու կէօնիւլտէն իսթիզամ իսթիվ օլտը լըմ տավանրն պէէքի տէ մէնտիլի իպթիպտանտան տըր քի, պաշ բաբաղ Մարքի պէնի թանրյամտրն։

—Էյ սանդրա՞։

—Էֆէնտիմիզ՝ հուզուրընտա թէպտիրը գըյտիքի իթտիվ միւսաատ պույուրդրլա՞ր մը։

—Այսգա մտաքէյի տիմէք իսթէյօրսունը, տէյի՞լ մի։

—Էվվէթ, Մանսէնէէօր։

—Եարընդրդ, էֆէնտի։

Էկրը գանդրանն տաշիպ տիշարը չդրդը։

Պ'ը իքի տտրիգտ ունդրա ենինէ ատաէթ իսթիկինտէ, ուզուն պիր գաքօտա պիրլէնտիւշ վէ ելիպինիս գտսիթիլի վէ չէլիքի մտաքէտիլէ գաբամը իտի։

պուլունմագտա իքէն ինկիլիզ սէֆիրէսինտէ անճագ 240 նէֆէր թայֆէ պուլունմագտա իտի։ պու ճիւմլէ իլէ, զայէթ չէտիտ պիր մուհարէպէէն սանրա ինկիլիզլէր Ֆրանսրդ սէֆիրէսինի պասարագ զապթ իթտիլէր։

Պիչարէ Ֆրանսրդ գաբթան, ինկիլիզլէրին էլինէ տուշտիրինտէ, պիր կիւլլէտէն ալմըշ օլտրդը եարասընտան ճան չէքիշմէք իւզրէ իտի։ Ֆագաթի Ֆրանսրդ սէվահիլինին իշարէթ իճմալը ճէպինտէ պուլունարդրնը տէրիսթիր իտէրէք, հէման էլինի ճէպինէ սօղտտա վէ մէղքիբր իճմալ քէտրդրաը զանն իթտիլի չէյ գաղրնա ատտը վէ չինէ յէրէք անը մահվ իթտէյ ուզրաշրը։

Կիւլլէտէն հէման իքի բարչա օլմագ հալինէ կէլմիշ օլան դահրման Ֆրանսրդ դաբթանը թէսլիմի բուհ իթտիրինտէ, տալլ իշարէթ իճմալը Ճինէ ճէպինտէն չրդտը։ Վէ չինէ յէճէք վագթի գալմասարընտան տիշէրի սրատրնտա սրգրրդ գարմիշ ջան քէսարդան տախի, ասալ քէնտի էմմարիյէթի էմնամէսին ապրընտա ատմիշ իտի։

Օլ վագթլար, Ֆրանսանրն տիրինճի թէրսանէսի Պրէսթ օլաշ, Թուլօն թէրսանէսի իսէ, իքինճի պընրֆա պուլունմագտա իտի։ Ինկիլթէրրա տէվվէթի, ատնէյի մէգիբր օրտասա սրընտա, մէղքիբր Թուլօն թէրսանէսի իւզէրինէ հիճում օլունմար իշին։ Ամիրալը սանի Լորտ Հուտ գօմանտասը թահթրընտա օլարագ։ Միջերկրականտա պէօյիւք պիր տօնանտա սէվգ իթտի։

Ֆրանսա ճիւմհուրիյէթի Սպանիայա գարշը տախի իլանը հարպ իթտիրինտէն, 47 սէֆինէսէն իպարէթ պիր Սպանիա տօնանմասը տախի ինկիլիզ տօնանմասընա տախիլ օլտու։

Օլ հէնկեամտէ, Ֆրանսա ճիւմհուրիյէթի իտարէսի պարընտա պուլունանլարրն տէհշէթի գրեագրդրրը, չօգ մահէլլէրտէ օլտուգու կիպի, Թուլօն էհալիսինին տէ պէօյիւք դըմընին նէֆրէթինի մուճիպ օլմուշ դրուլունտուրընտան, էհալիսին պէօյիւք գըմը իլէ թէրսանէտէ պուլունան տօնանմանրն պէօյիւք գըմը, Թուլօն չէհրինի էմմանէթէն ինկիլիզլէրի թէսլիմ իթտէյ, վէ Օն ալթընճը Լանինին օղլու թահթա օմուտուզընտա չէհրին կէրի վերիվէսինի ինկիլիզլէրէ չարթ գոյմարա գարար վէրտիլէր։

Ինկիլիզ ամիրալը մէգքիբր չարթը գապտը իտիպ, թէրսանէսին իւզէրինէ պագան գալէտարը իշրրալ իթտէք իչին իքի տրայ ինկիլիզ տաքիրի վէ պիր մըգտար թայֆէ գատայա չրգարարընտա, Ֆրանսրդ տօնանմասը թայֆէլէրինտէն 3000 նէֆէր քէնտիլէրինտէն ճիւմհուրիյէթ թարաֆիրի օլտուգլարընը պիլ պէյան, կէմիլէրինի թէք.թիթիրէր վէ ճիւմհուրիյէթ պրատտանտա տախիլ օլմագ իչին իշէրիլէրէ չէքիլրրիլէր։ Պանանա իւզէրինէ, Թուլօն թէրսանէսինտէ տրտրանան Ֆրանսրդ տօնանմասը տախի, քեամիլէն ինկիլիզլէրէ թէսլիմ օլտու։

Թուլօն իւզէրինէ, ճիւմհուրիյէթ օրտուսու թարաֆրնտան հիճրդանտ օլունճաղը ըէք իհթիմալտէն իքէն, անը մուհաֆրզա իթտէք իչին մըգտարը քեաֆի ինկիլիզ գարա սաաքիրի հայրը պրանանտրընտան, տերհալ տօնանմանրն պիր մըգտարը ճէնուալյա վէ Նարօլիյէ իրալ գըլընը, իթպրիան սաքերի ճէլալ իտիլրի։

Ֆիլ հագէդա, աղ վանդրթտան պէօյիւք պիր ճիւմհուրիյէթ օրտուսու իսմէք եէթիշիպ, ջէհրի վուհասէրէյէ արը։

2000 նէֆէր ինկիլիզ սաաքիրի, 13000 նէֆէր Նարօլիթան վէ ըՍպանիրը տաքիրի իլէ, Թուլօն Հէրինի, թէրսանէսինի վէ գաբէտրը, Ֆրանսանրն ճիւմհուրիյէթ օրտուսունա գարշը մուհաֆրզա իթտէքտէ իտիլէր իսէ տէ, Սպանիա սաաքիրի ինկիլիզլէրէ պիր եարտրմ օրմանարդան պաշգա, հաթթա էնկել պիլէ օմագտա իտիլէր։ Չինրի չէհրին մուհաֆրզանտան գիյատէ եաղմընտա չալըշմագտա, վէ պիր արա, ինկիլիզ ժէնէրալը եէրինէ, Սպանիալը ժէնէրալրն Թուլօն վարիսի թայտէին օլունմասընը թաղէպ իթտէքտէ իտիլէր։

Պիր թարաֆտան Ֆրանսա օրտուսու տախի 60000 նէֆէրէ իպլաղ իտիլդ, էն ասնրա կէլէնէրին իչինտէ պիր կէնճ զուպիթ տախի պուլունմագտա իտի։ քի, էկէր Պէօյիւք Ալէքսանդրը վէ Սկարրն չէրէֆի սաաքիրիյէրի իւզէրինէ կէօրէ պրրաղ մագտ տէյիլ իսէ պիրէ, հիչ տէյիլ իսէ, անկեր իլէ լէգագլարտէ պուլունմայա թախսիս գէլընմիշ իտի։

Պու կէնճ զապթ թօրճու մուլազիմի Նարօլեոն Պոնապարթ իտի։

Միւլազիմ Պոնապարթ, էօյլէ ուսթալարդա ինթիհապ օլունմուշ մէվգէլարտա վէ էօյլէ ուսթալարդը սուրէթտէ պաթարիպարտ վաղ իյէտի։ քի, Ինկիլիզլէրին քէնտի մէվգէլարընտա տատտ։

նէպ տուրմարարը իմքեանրն խարլճինէ չէյմանա պուշտարը, վէ դէկտեմբերին 17-ինտէ Մարսիլիան գապտարնտան մնատտա, Ֆարան թէրէֆինէ մէվգ գարը տտ։ թի գարագ օլանտա, թէրսանէտէ պուլունան կէմիլ կէր չէքիլմեէ մէճբուր օլտուա։

Եէվմի մէգզուրտա լրտա Հուտ պիր ամիրալը հարպ թէշրիֆ իտէրէք, Թուլօն չէհրինին թէքրարէն Ֆրանսարդարա թէրք իտիմանտէ, ճէպինտէ տէպարդրրընը, թէսրանէնին վէ գիրիքատ կէ օթիրիրիպէտ գարպիզ օրմանան Ֆրանսրդ էֆիմիրլրին ատթէշէ վէրիրիպ խարապ իտիպինէ գարար վէրտիլար։

Ֆագաթ Պոնապարթ պու իշտ տախի գէնգիր.ք հնդերիր վէրիպ։ Ինկիլիզ տաաքիրինին սէհմինէ սիրշէն խրատէ մուվաֆֆագրիյէթլէ պարտ չրդ պրիսէ տէ։ Ֆարանա տատրանէնին մէհարէթ օրպիրի վէ ճէնարիֆ մանրիյի սէպէպինտէն, զօր իլէ իշինէ կիրիպ քէնտի իւզէրրէրինէ պարդ բարը մէճուրիյէթին գէդիրա.ք գրամը իճրասրդ գարար։

Թուլօնտարի Ֆրանսրդ տօնանմասընտան 14 գրթաղ պու տուրէթլէ ամէշէ վէրիրիպ խարապ իտիլդիլէր։ Վէ 13 գրթաղ տտ։ իտի Ինկիլթէրրայա նագ իտիրիպ պատէհտ պու սէֆինէլէր, պիզգամ քէնտի էվվէլի տտհիպրէրի օրան Ֆրանսրդարա գարշը պէօյիւք խրատմէթիրէտ պուլունարդրը։

Թուլօն էհալիսի Ինկիլիզ տիրարընրն հիմայէսինէ արգանդարդրրընտան, 15000 նէֆէր Ֆրանսրդ Ինկիլթէրրայա նագ ուշուտտրը։ Ֆագաթի գարշդ գարթուրմտա վագթի պուլունտուան տիկէր 14000 նէֆէրին նրագը գատարը։ գարը էրբէ.ք վէ օլուգ չօճուդ։ պիդգրմի քէնտի մրգէթտարշարը օլան Ֆրանսա ճիւմհուրիյէթի տաաքիրի թարաֆընտան գամէլ իտիրտիլէր։

Իշթէ պու օլտու պէտարթի թուլօն չէհրինին տնտանմասընը վէ էհալիսինին պէտ պէնը։

ԻՍԹԻՏԱ Ա.Ի. ԲՈՎԱԼՈՒՔՈ

Տիւնքի նիւսխէմիզտէ պէյան իմ տիրիվրվ վէհնէ։ 20 երեսփոխանրդ Միլլէթ մէճլիսը ուսմանմանէն մի թ-թէվիզէն իսթիֆտանամէլրի սուրէթի պէրվէճնդ տրի տէրմ օլունուր։

Գեր. Նախագահ Ս. Հայր Ադդ ժողովոյ։

Ցայսանի է ԻԹ Ադ. Յոհաննագրութեան ոգին ձայնից մեծամասնութեան մէջ կը կայանայ, օրինաւորապէս արտայայտեալ։

Հիսանապէս Ադդ. Վարչութեան կազմութեան եղանակին նկատմամբ Ատենապետաց դիւանին կարծիքն Ադդ. ժողովոյ Ը. նստին ներկայացեալ առաջարկն, ուրքան բանաւոր և ուրքան սահմանական ալ ըլլար, միևնոյն նստին մէջ միաձայնութեան և որոշման չէր կրնար ենթարկիլ, վասն զի օրակարգին մէջ չէր արձանագրուած։

Եւ ըստ որում օրակարգին մէջ չգտնուած իրողոյ մը վրայ որոշում՝ բացակայ երեսփոխանաց կարծեաց տարաձայնութիւնը բանաւորուել կը նշանակէ, որքան սահմանադրութիւնս այ ըլլան, մինչև իսկ մէկ հոգի, եթէ բազմութեան այդպիսի մի որոշման դէմ, իրաւունք կատանան զայն ապօրինաւոր հրատարակել տալու։

Եւ օրէնսդիր իշխանութիւնը երեսփոխանի նուիրական պարտականութիւնն է Պահմանադրութեան հիմունքն սկզբանց բանաձևման դէմ բարձրանալ, չթողուլ երբէք որ մեծամասնութեան ձայնը ապօրէն եղանակու տրտատրուի։ սուտի տարագրեալ երեսփոխանք՝ Ժողովոյ նստնեալ՝ թէ նեղեալ, և թէ բացակայ ըսանողաղ բազմութիւն երեսփոխանաց ոչ ցն նպատակու ըրած օրինական դիտաւորութեանց և բարքանց նկատմամբ Ադդ. լրագրոց մէջ 16 հոկտ. 1882 թուականն բանան Մայր—Դիւանի հրատարակեալ պաշտօնական յայտարարութիւնը կարդալ լեռոյ։

Նկատելով որ յիշեալ դիտաւորութիւնք և բարք, Մայր—Դիւանի և մանաւանդ Գեր-Ատենապետ Հիմնարկի վրայ ծանրաբեռ Հանդերձ, միայն իրմէ առնուած բացատրութիւններն ասէ և բաւական համարուած են յիշեալ բարքերը մերժելու, առանց լրջի քննութեան և առանց նոցա հիմունքներուն փաստերը լսելու։

Նկատելով որ նոյն իսկ Ա. Ատենապետ էֆէնտիի կազմեալ օրինական թերութեան նկատմամբ Ատենապետ էֆէնտիի դէմ ներկայացեալ բարքն որ միջադէպին ծանրակշիռ մի պարագայն էր, զարմանալու հարկն իսկ դրդռի չը լիներ և թերիմացութեան արդիւնք նկատեր կուգար։ մինչդեռ առանց այդ երկայնաց մէջ մտադած անհամաձայնութեան շարժառիթն երեւան հանելու, ան հետ էր որոշել թերիմացութեան որ կրնային մերազրեալին։

Նկատելով որ յիշեալ դիտաւորութիւնք և բարք որոշական լինելով, փոխանակ մէն մի երեսփոխանի խօսքերը լսել և բարքն անաչառաբար ի քնին առնելէ առաջ, պարտ տալու՝ որ խարդարանական կենաց էական պայմանն է, գահավէժ վճռով մը մինչև իսկ անկարեւոր համարուած են յաչս երեսփոխանաց ամենայն, որք չեն հաճիր գէթ քննել թէ ասուգիր իրենց ընթացքը օրէնաւորութեան սահմանին մէջն էր թէ ոչ, և չեն դիմներ մինչև իսկ եղերամթիներ օրինաւորութեան բովն անցնելու։

Նկատելով որ այս ընթացք ապօրէն է, վասն զի մեծագոյն մասամբ արուած որոշմանց օրինաւոր լինելու էական և անհրաժեշտ պայմանն՝ իրաքանչիւր երեսփոխանի կարծեաց և խօսից ազատութիւնն յարգելն է, որ չարգելուր բնաւին մեծամասնութեան որոշումն, այլ ընդհակառակն զայն աւելի կը լուսաբանէ և կը զօրացնէ։

Նկատելով դարձեալ որ Մայր-Դիւանին անհնազանդութիւնն ծագումն առած ոգն ցաւալի մի-ջադէպը փակելու նպատակաւ՝ թէ Ադդ. Ժողովոյ արժանապատուութիւնը և թէ բարքերն երեսփոխանաց իրաւունքն հաւասարապէս պաշտպանելու տգիտակական զգայմամբ՝ ինդիրն օրինաւորութեան համաձայնեցնելու, և հաշտարար լուծումի մը ձեւով բերելով հետեւանաց ծանրութեան առիւն առնելու համար, մեր անկեղծ պատասխանատուութիւնն առ ոչինչ կը համարուի, և հետեւաբար մեր սոյն ջանից ապարդիւն հանուելովը կարդարանալ այն կարծիք թէ մի մանաւոր դիտում կիրէք երեսփոխանաց մի մասին և մանաւանդ Դեր-Ատենապետ էֆէնտիի վրայ, ապօրինաւորութեան դէմ բարքերն երեսփոխանաց ձայնը խեղդելու համար, մինչդեռ վճռի առիթ եղող առաջարկութեան ակրդունելին համամիտ գտնուող երեսփոխաններէն շատերն իսկ կը բարքերն որոշման ապօրէն եղանակին դէմ։

Նկատելով վերջապէս որ այս կերպով իսորհրդարանական օրէնք, երեսփոխանական իրաւունք և Պահմանադրութեան ոգի կը բրնարարուին չարաչար։

Լրաց այս վիճակին մէջ խոհեմութիւն կը համարիմ ազգէն առ մեզ յանձնուած երեսփոխանական տանդը չաղարտելու համար միանգամ ընդ միշտ բարքերը, ինքզինքին օրինական մեծամասնութեան մէջ համարող երեսփոխանաց վերոյիշեալ ընթացքն և հետեւաբար ըրած տրնօրինութեանց և որոշմանց դէմ միանգամայն և հրաժարիլ ՅԱԳ-գոյին երեսփոխանութենէ, հետեւանաց պատասխանատուութիւնը թողլով անոնց վրայ, որք ըստ հաճոյս գործել կը ճրգնին, և նկատողութեան առնելու։

ՖՈՒԴԱՐԱ ՀԼԷԲԻՄԻ

Ի.

ՊԻՐ ՎԱԴԱԱԼ ԹԱՐԻԽԻՆԷ

(1573 Նոյեմբերուն 7-ին)

Մուսմիլէյ գրբմըզը ճիւպպէլի զամ՝ պիր աղ սիքիթ իթտիքէն սօնրա, Մարքի տը Ֆէսքիէրէ իրթտալէն տէվամ իթտի։

—Բէճա իսէրիմ, ժէնէրալ, պագընը քի օ էսիրին էօնիւնտէ իսիմ վէրիլէսին։ Խմէրիմ քի մուսմիլէյ՝ իսիմի պէնիմ հուզուրրմատ էօյլէնսին։ Գուռնան մատտա էմր վէրինիզ, էլի գատար մուհաֆրզ տաքէրի կէլիպ գօլթուգ սանտալեամրն արգ ատընտա տիզիլինիզէր։

Վէ քէնտի ճամայիպ թէպէսիմիյլէ կիւլիմսէյէրէք չէօյլէ իլավէ իթտի։

—Մատամ քի պաշ բաբաղ Մարքի՝ տաղրն սէրքէրտէլէրինտէն պիրի տիր, մուսմիլէյի քէնտիտինէ լայրգ պիր սուրէթտէ գատալ իտէճէյիզ։

—Մանսէնէէր, – տէտի օ զէման Անթիա տը Մանթէկիա։

—Նէ՞ իսիմէրսինիզ, էֆէնտի։

—Ճան ու կէօնիւլտէն իսիզամ իսիվ օլտը լըմ տավանրն պէէքի տէ մէնտիլի իպթիպտանտան տըր քի, պաշ բաբաղ Մարքի պէնի թանրյամտրն։

—Էյ սանդրա՞։

—Էֆէնտիմիզ՝ հուզուրընտա թէպտիրը գըյտիքի իթտիվ միւսաատ պույուրդրլա՞ր մը։

—Այսգա մտաքէյի տիմէք իսիմէյօրսունը, տէյի՞լ մի։

—Էվվէթ, Մանսէնէէօր։

—Եարընդրդ, էֆէնտի։

Էկրը գանդրանն տաշիպ տիշարը չդրդը։

Պ'ը իքի տտրիգտ ունդրա ենինէ ատաէթ իսիկինտէ, ուզուն պիր գաքօտա պիրլէնտիւշ վէ ելիպինիս գտսիթիլի վէ չէլիքի մտաքէտիլէ գաբամը իտի։

Օ արատա էլի նէֆէր մուհաֆրզ տաքէրի տէ քէնտի բարընդ բուզարարընը կիսմիշ վէ գրընհրարընը էլէրինտէ թուբմը օյտուգլարը հարտէ կէլիպ սաղանրն թա տէրինինտէ սրրա իլէ տիկիլտիլէր։

Գանդ տը Կէտրիան վէ Ֆրանսրդ զատրթանը՝ քէնտի քէնտիլէրինէ Էկիրբէնինին հանընտան տրրրարագ գօլթուգ սանտալեամրն տաղ Բարտիրնտա տուրտուգլարընտան, Անթիա տը Մանթէկիա սօլ թարաֆտա եալընդրդ գալը։

—Արգ ատաշլա՞ր, – տէտի Անթիա ֆիքրինէն, տը տչը օլան պու պէտմանլէյի Փարգ իսէրէք վէ գասիթիէ մաքէտինին ալիրնտան դալն գաշլարընը չսթարդ, – էկէր պիլսէնիզ Պուրկաներ էյսէ՛ինինն վարիսի նէ՛ պատատր կիսէր տիպին հագարէթլէրինիպին իւզէրինէ՛»։

Վէ Փագաթ սէսսիզ սէտատրդ պու քիւֆրը մագբուրանէյի իթմէսիյլէ պէրատպէր, բուհրնտա պիր հիտատէթ ու զուզաղ չիշմէյէ պատշամագտա իտի։

—Ժէնէրա՛լ, – տէտի օ զէման գ'ըմընդրը ատատ Մարքի տը Ֆէսքիէրէ, – սէօյէյին էսրրի իչէրի կէթիրմինիզէր։

Դարբուլար սրրի իսրիս աշշրը, վէ պաշ բարաղ Մարքի՝ էթրաֆընտան սըյրրա գրընճ օն նէֆէր գատար տաքէր պուլունարդը հալտէ, գարունն էլիկի իշղէրինտէ կէօրիւնտու։

Մուսմիլէյ բաքտրն պագը էլէրի չէօղիւմիզ օրմալը, չիտաէթի ադրընը պիր աղ կէշմիշ իտի։ Մամանիհի պաշ բաբաղ Մարքի ըէք սօկուն օլուս, Եօրկուն կէօղ գարագլարընն էթրաֆընտա տա գանն իտէրսին քէսմիր իլէ չրդրմրշ կէնիշ պիր չրդը կէօրինմէքտէ իտի։

Մարքի՝ էֆէլտէն էվվէլ պիր ուիմնիրանէ վէ գաթիկեահրն նպր սուֆտը մագտարնտա օլան օ պէօյիւք սաղնա կիրտիկինտէ, օրտատա միւհթէմի պուլունան տաքէր հէյէթինի կէսրէրք հայրէթ ու իսթիքրարտա գալը։

Մուսմիլէյ բաբաղ պու մէնդարէտէն անդատը քի, քէնտիսի եալընդրդ քէօղիլէրին վէ տաղրրարրն կէօղիւնտէ պէօյիւք օրմայրդ, Ֆրանսրդարի կիսի սէչէթի տուշմանրդր նագարընտա տա պէօյիւք իտի։ Պ'նտպէրին գալպինտէն տտիֆէրուռնտէ պիր զուրբրը սէվինտի։

Պիր նագարը սիւքիւնէթ ու իթմինանլէ էթրաֆընտա պուլունանլարրն եիւպինէ պագը, նէ կիսի պիր մէվգիտ պուլունարդրնը անդատագ վէ նէ՛ գատար գօրգ ուսը վէ նէ՛ գատար իսիտի օլտուիլէմէկինի սիմէք իսիմէտի։

Նէկօղէրի էվվէլա պու մէնդարէրին օյտնճարրարընն պէօյիւկի, եանի պիրինճի բօլ քիմտէ իտի իսէ օնուն իւզէրինէ, եանի գբրմըզը ճիւպպէլի ատատրն իւզէրինտէ տուրտը։

Օ զաթը կէօրիւբ կէօրմէդ, միւթէէսիւբ օլարագ թիթէտի։ Լաքին Կիւզինտէ հիչ պիր հէյէճան վէ իրալէճան էմարէտի կէօրիւնմէտի։ Լէհհէ-սինտէ եալընդրդ թատճմիպ, թէճմասու վէ սամթա պիր նէմի մէճմուռնիյէթ նիշանէտի միւշահէտ օլմաղը։ Նիսի պիր թէպէսիմէտ լաշի տուտագը պիր ապ եօղարը զ ագագը վէ պագդրը պիր սանիյէ գատար բարընտը։

Լաքին պու պիր կրընդրդրի բարընթրը կիսի պիր չէյ ալը։

Գբրմըզը ճիւպպէլի ատատ պու բարընթրը Փարգ իթտի վէ ալնը գրուշը։

Ֆագաթ Մարքի օ էանատէ տրիրդ օ ատատա պագմամագտա իտի։

Էսիթէյէ պէրլէտ պագընան կէօղէրինէ օ արա սիյահ մաքէլի ատատ իսիվիլ իտի։

Բարաղ-տաքէյ սանն իտէր ին պիր կընրան իսթիանէ պատմը վէ պու մէնդուս հայվանրն էնտի ատատանրը ընրարընընը հրատ իթմիշ կիսի պիւթիան վիճուտաբյա թէթիրտի։ Նիսիպու գբրգրմըզը օլատ վէ պագդրը ատ թէշ քէպտի։

Ատավեթտէն վէ եուխատ տատա տաղրրը ատէնէթտէն նէշէթ իտէն պու իտալէճան պիր տանիյէ սիբարտ։ վէ Մարքի քէտտը պիքիանէթ իտէյէք պատրն չէվիրտի։

Պէօյիւք պիր ֆիբ՝ ուրընգրգրա Ֆրանսրդ օրտուսընրն զատրթանընը կէօղէն կէյրտի։

Պատէհտ կէօղէրի՝ չիտդէսիպ տատանրընմագ պիր գուվվէթ ճագիպէյէ իթտատ իտէրէք, կէլիպ գբրմըզը ատատրն իւզէրինէ տիքիլտիլէր։

ԻՍ.

ԻՔԻ ԳԲՐՄԸԶԸ ՃԻՒՊՊԷԼԻԷՐ

Մ.Ա.Ն.Ն.Ի.Ն.Ի.Ն.Ի

լու իսկ արժանի չեն համարիր իրենց պաշտօնակիցներէն բաւական պատկառելի թիւ մը ներկայացնող մասին կարծիքը, որոց ձայնը պարզապէս ի պաշտպանութիւն Ազգային օրինաց և շահուց բարձրացած է, և իւր տարերց մէջ անձնական շահու և հակառակասիրութեան ոգւէ բղխեալ որեւիցէ ներշնչում չպարունակէր, և որք՝ ինչ ալ ըլլայ իւրեանց անձնական կարծիքն՝ պատրաստ էին միշտ յարգել մեծամասնութեան որոշումն երբ օրինաւորապէս արտայայտուէր։

Ուստի ի հարկէ բռնադատեալ ներկայելով մեր հրաժարագիրն Ազգ. Ժողովոյ, կը խնդրեմք որ հաճի ընդունիլ զայն. և կը փափաքիմք անկեղծօրէն՝ որ մեր սիրելի ազգին համար օգտակար լինի, երեսփոխանութեան վերյիշեալ մասին այն ընթացքը, որ ազգային կենսական խնդիրներ հապճեպով լուծելու աշխուժէն տարուելով՝ յուզէր կարեւորութիւն ընծայել օրինաց պաշտպանութեան, որով և այնպիսի ապօրէն որոշմանց և անօրինութեանց կառաջնորդէ գժտումն՝ որք չկեթսյաբար բղխելի ապագայ ապօրէն որոշմանց նախաշաւիղը կը պատրաստեն, ընթացք մը, որ հակասահմանադրական և վտանգաւոր կը թուի մեզ և հետևաբար կը պարտաւորէ հրաժարիլ ի ժամանակցութենէ։

4 Նոյեմ. 1882

Յակոբ Նորատունկեան
Յարութիւն Նորատունկեան
Նշան Պօյաճեան
Ղազար Հովուեան
Սեպուհ Թիւյսիւզեան
Մարուգէ Ֆրէնկեան
Յակոբ Պէկեան
Համբարձում Մազպուլեան
Տիգրան Սինանեան
Մկրտիչ Ճանըմեան
Մկրտիչ Գազանճեան
Գրիգոր Պէրպէրեան
Ալեքսան Պէշիրեան
Վիչէն Օրմանեան
Տ. Կարապետ Սեթեան
Գէորգ Ապառուլեան
Սերովբէ Աղնաւոր
Մատթէոս Ալիքսանեան
Գրիգոր Սէլիմեանճեան
Կարապետ Աղաթմաճեան

ՄԱՍԻՍԻՆ ԽՕԹՆԵՐՈՐԴ ՍՏՈՒԹԻՒՆԸ

Մ...ի վերջին շարաթ աւուր թուով նոր սուտ մ՚ալ կը խօսի, որ բարդելով նորա նախորդ վեց սուտերեանց վրայ, կըլլայ եօթնէրորդ. Զարմանալի է որ գիտ սուտեան անուանելու համար ինք սուտ կը խօսի, Ց. Արշակ էֆէնտիի նամակին առթիւ, իբր թէ ես աշխատած լինելով Մ...ի 30 տարուան թիւերն Ազգ. Մատենադարանին համար գնել տալու, պաշտօնէութիւնը խեղաթիւրած լինիմ Թէրճիւմանը էֆքեարի 1559 թուոյն մէջ, և բսած թէ՝ Խորէն Սրբազան կաշառք տուած է Մ...ի։

Թէրճիւմանի 1559 թուոյն մէջ թիֆլիսի Մեղու Հայաստանին առնուած յօդուած մը կայ, որոյ ստորագրութիւնն է Ս...ն, Մեղուին Պօլսոյ թղթակիցը և Արշակ էֆէնտիի պատասխանը պէտի վերաբերի անոր։

Լուսահոգի Նալպանդեան այս տեսակ խայտառակութիւնները կ՚անուանէր հրապարակ խայտառակութիւն։ Իրաւունք կուսայ ինձ արդեօք Մ...ի խմբագրութիւնն որ նոյնը այս պարագային մէջ գործածեմ և իրեն համար։ Թէրճիւմանը էֆքեար Պօլսոյ մէջ հրատարակեալ թերթ մ՚է, և Սօսինի յօդուածին հրատարակութենէն ի վեր շատ օր անցած չէ, հազիւ 12 օր. կարելի բան չէ որ Մ...ի խմբագրութիւնը տեսած չըլլայ կամ մոռցած ըլլայ այդ յօդուածին հեղինակին անունը. և եթէ տեսած իսկ չըլլար կամ մոռցած ըլլար պարտական էր անգամ մ՚ ևս աչքէ անցնել թերթն ու յօդուածը, մանաւանդ անոր հասմար որ այդ հրատարակութիւնն իւր գլխաւոր փաստը պիտի ընդունէր զիս նշաւակելու և սուտ անուանելու համար. քանզի ինք ժամանակէ մ՚ի վեր ամբողջութիւն ունենալով իմ անունս Ստ. Փափազեան նշանակել, (մինչև իսկ ուրիշի յօդուածոյ մէջ և) անշուշտ այդ բառախաղութեան մեկնութիւնը օր մը պիտի տար, ինչպէս որ Ց. Արշակ էֆէնտիի յօդուածին առթիւ տուաւ, իբր թէ իմ անունս Ս...ն ըլլալ...ին չ անկում... Մ...ի խմբագրութիւնը մինչև բառախաղութեան իջած...։

Անցեալ շաբթու մէջ օր մը Արշակ էֆէնտիի վաճառանոցն հանդիպեցայ. Արշակ էֆէնտի ցուցուց ինձ այդ նամակին ծրագիրը և խօսեցանք Պ. Սօսինի հրատարակութեանը վրայ։

Թէև Արշակ էֆ. խնդրեց որ աչքէ անցընէր գրուածքը, բայց ես հարկ չտեսայ. միայն գիտութիւն մ՚ըրի թէ ես չէի կրնար կարծել կամ գիտնալ թէ երկու օրինակ Մ...ներ կան աշխարհի վրայ. այլ թէ ինծի այնպէս կը թուէր։

Կերևի թէ Արշակ էֆէնտիի նամակին ծրագիրը յետոյ չարամիտ մարդոց սրբագրութեան ենթակայ եղած է, որք անոր վրատահութիւնը չարաչար գործածեր են, ինչպէս կը տեսնեմ այն սուտերէն, զոր ըրած են, իբր թէ ես ինքս եղած ըլլամ Թէրճիւմանի հրատարակութեան հեղինակը։

Ով գիտէ, թերևս Մ...ն ալ գործակից եղած ըլլայ այդ խաբէութեան. քանզի հազիւ առիթ գտած և չունչ առած կերևէր ըսել թէ, «այսչափ միայն արժէք ունին մեր առաջին հակառակորդին ԲԱԶՈՒՄ ԱՌԱՐԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ»։ Միթէ կարելի է այդպիսի հետեւութիւն մը հանել և մեր բազում առարկութեանց պատասխան նկատել այդ միակ խօզութիւնն, եթէ խօսք ես եղած ըլլայի անոր հեղինակ։ Բայց Մ...ն այնչափ նեղն ինկած էր իմ առարկութեանցս առջև, որ ուրիշ կերպ տրամաբանել չէր կրնար։

Ահա պատմութիւնն այդ վաճառման։ Մ...ի խմբագիր տնօրէն Խաթիւնճեան Կարապետ էֆէնտի, իւր գրասենեակը Ղալաթիոյ Նորս խանէն Պօլսոյ Ճէլալ պէյ խան փոխադրած միջոցին, գիս տեսաւ և առաջարկեց որ իւր քանի Մ...ները, որոնցմէ երկու օրինակ կը կարծէր ունենալ, մէկ օրինակը Ղալաթիոյ Մատենադարանին վաճառէ, իրենց բուն գնով 36 լիրայի, և յաւելցուց թէ Ռուսիացի Հայ մը գնել ուզած է զայն, բայց ինք կը փափաքի որ դուրս չելլայ այդ օրինակը, զի քովը գտնուած միւս օրինակին ամբողջութեանը վրայ վստահութիւն չունի, (ինչպէս որ յետոյ ստուգեց թէ այնպէս է եղեր) և թէ պէտք եղած ատեն իրեն ալ դիւրութիւն է գալ Մատենադարան և անոնց մէջ փնտռածը գտնել ի հարկին։ Ես ալ յանձն առի խօսիլ Արշակ էֆէնտիին. սա ալ Խորէն Սրբազանին կամքին թողուց։ Յետոյ Խորէն Սրբազանը, որ հաճութեամբ ընդունեց էր առաջարկը, այլ գնոյն վրայ զեղչ մ՚առաջարկեց. և ես առարկեցի թէ գնողին և վաճառողին գիտնալիք բանն է այդ։ Սակարկութիւնն աւարտեալ կամ վճարեալ չէր, կարծեմ, որ Մ...ի խմբագիր էֆէնտին, իր գրասենեակը պարպելու առթիւ, ղրկեց Մ...ները ի Մատենադարան։ Յետոյ Եաղչըճեան էֆէնտիին հանդիպելով տեղեկացայ թէ 28—30 ոսկւոյ գնելու միտք ունին. տեսայ Մ...ի խմբագիրն յորդորելու համար որ այդ գնոյն ըսէ. բայց ինք առարկեց թէ աւելի ուզած չէ, այլ անոնց տարեկան բաժանորդագրութեան բուն գինը։ Այնուհետև ոչ հարցուցի և ոչ փնտռեցի, և ճշդիւ չգիտեմ թէ քանի՛ ոսկի վճարուած է։

Պատմութեան կերևի թէ, ոչ այդ վաճառման բուն չարժառիթն եմ, և ոչ ալ Խորէն Սրբազանը համոզելու գործաւորութիւն մը կրած եմ. այլ Մ...ի խմբագրին գիտաւորութեան թարգմանն եղած եմ. ես ինքս ալ այդ խորհուրդն ընդունելի գտնելով։ Սակայն չգիտեմ թէ Մ...ի խմբագրութեան և Խորէն Սրբազանի մէջ հաստատուած մտերմութեան սկզբնապատճառն ո՞վ եղած է թէ ուրիշ բան ալ կայ. սաչափը գիտեմ թէ, յորմէ հետէ Խորէն Սրբազան Լուսինեան տոհմին վերաբերեցաւ, Մ...ի խմբագրին մտերմութիւնը մեծապէս վայելել սկսաւ, և այս բանըս միայն այդ գնման և վաճառման խնդրովս եղած չկրնար ըլլալ. Հայ խմբագիրք ընդհանրապէս անցեալ վաստակնին յիշելու կորովի միտք չունին, այլ կուզեն որ ...ն ալ վայելեն, որպէս զի կամ գովեն, կամ չպարսաւեն, և կամ բոլորովին լուռ մնան։

Ս. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

8 Նոյեմ. 1882

ԹԵՎՃԻՀԱԹ

Վան վիլայէթի տախիլինտէ կէտաշ գազասը գայմագամլըղը՝ Շըթագ գայմագամը Րէշիտ պէյէ,

Վիլայէթը մէզքիւրէ տախիլինտէ Շըթագ գազասը գայմագամլըղը՝ Ագիտան գայմագամլըղընտան մէնֆասըլ Հասան Հիլմի էֆէնտիյէ,

Հէքքեարի վիլայէթի տախիլինտէ Ճուլամերկ գազասը գայմագամլըղը՝ Նաղանոսպաս գայմագամը սապըգ Րիւսթէմ էֆ.յէ,

Հալէպ վիլայէթի տախիլինտէ Սէրուճ գազասը գայմագամլըղը՝ Միտեաթ գայմագամը սապըգ Րիւսթէմ էֆ.յէ,

Եանեա վիլայէթի տախիլինտէ Թէբէ-Տէլէն գազասը գայմագամլըղը՝ Էպ գայմագամը սապըգ Մահրէմ պէյէ,

Մանասթըր վիլայէթի տախիլինտէ Տէպրէ-Զիր գազասը գայմագամլըղը՝ Թոսպա գայմագամը սապըգ Մէհմէտ Շէվգի էֆէնտիյէ,

Շգօտրա վիլայէթի տախիլինտէ Թուզ գազասը գայմագամլըղը՝ Բալու գայմագամը սապըգ Խալիլ Շէհապ պէյէ թէվճիհ պույուրուլմուշ տըր։

ՄԻՒԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

ԱՖՐԻԳԱՏԱ ԳՕՆԿՕ ՄԷՄԼԷՔԷԹԻ

Բարիզտէն վիւրուտ իտէն պիր Աժանս Հավաս թէլէկրաֆը՝ Մ. Պրաձանըն Գօնկօ (Աֆրիգատա) գրալը Մագօգօ իլէ ագտ իթտիկի պիր աճտնամէյի Ֆրանսա Մէճլիսը մէպուսանընըն թաստիգ խըլէտիկլինի խապէր վէրմիշտիր։ Հալպուքի պու գըսաա թէլէկրաֆտան հիչ պիր չէյ անլաշըլամըյօր, ըլընտան, օլ պապտէ պազը խըշահամ վէրիլիր։ Ֆրանսա պու աճտնամէ վասըթասըյլա Գօնկօտա պէյցիւք պիր միւսթէմլիքէեաթ գազանմըշ օլտու։

Իշթէ «Գօնկօ գըթաասընտա միւթէմէքքին օլան Պալիգլիլէր հիւքիւմտարը Մագօգօնըն հավզինա իճրաի մուամէլէ իտէն Նկահճեմէ նամ գօմանտան իլէ Ֆրանսանըն մէնֆաաթը նամընա իճրաի մուամէլէ իտէն պահրիյէ զապիթի Մ. Պրաձա պէյնինտէ» իմզալանան աճտնամէնին սուրէթիյէր վէճհը աթի տէրճ օլունուր։

Մագօգօ տէրէպէյլէրի՝ Թահթը իշղալլարընտա պուլունան պիր արազինին Թէրքինէ մուվաֆագաթ իտուպ, արազիի մէզքիւրէյէ մալիք օլտըղըմա պիր խապաթ օլմագ իւզրէ աթիւտէքի աճտնամէ գալէմէ ալընմըշ տըր.

Ֆրանսանըն նամընա վէ սէնէ 1880 սէպտէմպէր 10տա գըրալ Մագօգօ թարաֆընտան պանտօ թէվլօթի օլունմուշ օլան հուգուգ մուճիպինճէ, սէնէ 1880 հօկտ. 3ու Ցմէ Նէհրինտէն խիճլիա նամ մահալէ գատար մէմթէտ օլան արազիյէ մալիք օլտում։ Պու մալիքիյէթէ պիր ալամէթ օլմագ իւզրէ, գըրալ Մագօգօյա Թապի Նթամպա, Սիանօ-Նկաէգալա, Նըկաէգօ, Ժումա-Նուլա սէրքէրտէլէրի իլէ պու խուսուստա Մագօգօ հիւքիւմէթինէ ըէամէն վէքեալէթ իտէն Նկահճեմէ գօմանտանընըն կէօզիւ էօնիւնտէ Օքիլա նամ մահալտէ Ֆրանսըզ պայրաղընը չէքտիմ։ Արազիի մէզքիւրէնին պու գըսմընը իշղալ իտէն սէրքէրտէլէրէ տախի պիրէր Ֆրանսըզ պայրաղը վէրտիմ քի, մէրգումտան սէրքէրտէլէր՝ Ֆրանսանըն նամընա մահալլը մէզքիւրէ մալիք օլտըղըմա պիր ալամէթ օլմագ իւզրէ պայրաղը մէզքիւրը քէօյլէրինտէ րէքզ իթսիկլէր։

Պու սէրքէրտէլէր՝ գըրալ Մագօգօնըն իշպու գարարընա Նըկահճեմէ գօմանտանը վասըթասըյլա ըսէրահ օլուպ, գըրալը միւշարիլէյհին հիւքիւմէթինէ պաշ էյլէրէք Ֆրանսըզ պայրաղընը գապուլ իթտիլէր, վէ գըրալ Մագօգօնըն թէրքը արազի իթտիկինէ քէնտիլէրինին տախի մուվաֆագաթը օլտուղը իխպար իյլէտիլէր։

Պաճրիյէ միւլազիմի Մալամինի իքի թայիֆէ իլէ պայրաղը մէզքիւրը մուհաֆազա իթմէյէ կիտի, մուվագգաթէն տէ Նգօմա նամ Ֆրանսըզ մէվգիինէ մէմուր թային օլունմուշ տըր։

Իւչ գաթ օլան վէ պէնիմ իմզամլա Գօնկօ գըրալընա թապի պուլունան սէրքէրտէլէրին իմզալարընը հավի օլան պու էվրագը Մագօգօյա կէօնտէրէրէք, պիր Ֆրանսըզ միւթէմէլլիքէսիթը օլմագ իւզրէ մէմլէքէթինին իշպու գըթասընա մալիք օլտըղըմը գըրալը միւշարիլէյհէ պու աճտնամէ իլէ իշար իթտիմ։

Պու աճտնամէ սէնէ 1880 հօկտէմպէր 3տէ Մագօգօնըն մէմալիքինտէ Նգօմա նամ մահալտէ թանզիմ ու իմզա օլունմուշ տըր։

(Իմզա) Ֆրանսըզ պահրիյէ զապըթանընտան
Տը Պրազա.

Գըրալ Մագօգօ նամընա, գօմանտան Նկահճեմէ վէ բուէսատան Նկաէգօ, Սիանօ Նկաէգալա, Ժումա Նուլա Նթամպա։

Գօնկօ գըթասը Ֆրանսանըն իւմրանը թիճարէթինէ էէնի պիր տէվր աչաճագ օլուպ, գըթաի մէզքիւրէնին 3 միլեօն միւրէպպա քիլօմէթրօլըգ սաթհը (եւէղ) վարտըր. վէ կէրէք ճօղրաֆիաճա վէ կէրէք թիճարաթճա տախի Աֆրիգանըն թա մէրքէզինտէ պուլունան պու գըթանըն Սէնէ-Լօրան, Միսիսիբի վէ Ամազօնտան աշաղը գալմատըղընը ինքեար իտէմէզլէր։

—

Իսեան զէմանընտա Մըսըր էհալիսինին հայվանաթը իլէ զախիրէլէրի ալիլէր թարաֆընտան ալըզ օլընտըղը ճիհէթլէ, էհալիի մէրգումէ հալը զարուրէթտէ իմիշ։ Թամիլը սու գանալլարընտան պիրինին մուգատտէմա գաթ գըլնմասը հաւէպիյէ բիրինճ մահսուլու տախի գըլէթ իւզրէ իմիշ։

—

Բօրսաիտտէ Արապ ամէլէ Թաթիլը էյշալ իլէ Տիմէաթա ագիմէթ իթտիքլէրինտէն, իսքէնտէրիյէտէ պուլունան էճնէպիլէրտէն 150 նէֆէր ամէլէ Բօրսաիտէ կիթմիշլէր տիր։

Իմխրաղ նամ ինկիլիզ վըրհալը՝ Բօրսաիտէ մուվասէլէթ իտուպ, մէվգիմի չիթտատա տախի գրամա գալաճագ տըր։

—

Մըըրտա ինկիլիզլէրին հարէքեաթը աէքէրիյէլէրի իւզէրինէ Ալէմանիա իմփէրաթօրըմա պիր բաբօրթօ թագտիմ իթմէք իւզրէ էմրի մուհարէպէտէ Մըըրտա կէօնտէրիլմիշ օլան պիր Ալէման ևւզպաշըսը պազը Պէրլին իլէ թագտիմ իթմէք իւզրէ Ալէմանիա...

ևւզ պաշըսը պու քէրրէ Պէրլինէ աւտէթ իթմիշ վէ թագտիմ իթմիշ օլտուղը բաբօրթօտա, Ինկիլիզ ասքէրլէրինին մէհարէթ վէ գաբիլիյէթլէրինի մէտհ իլէ պէրապէր, Ինկիլիզ էրքեանը հարպիյէսիլէ Ղալլիս վէ Թապուրլէրի ասքէրլէրինէ պէտէլ էտիյոր իմիշ։

—

Իսպանիա տէվլէթի միւթէմէլիքէսի Ստօ Տօմինկօ աթասընտա էհալի էհալի իսեան իթմիշ, ըՅապանիալըլարըն պիր իթթիֆագ իչինէ կիրմիշլէր տիր։ Ասիլէր 70 գատար թէլէֆաթ վէրէրէք մաղլուպ օլմուշ, Իսպանիալըլարտան 15 մագթուլ վէ խայլը մէճրուհ վուգու պուլմուշ տըր։

—

Բուսիա տէվլէթի՝ Պալթիգ տէնիզի իչինի իքի գըթա զըրհլը վէ իւչ գըթա թօրփիլօ վարօրը վէ իքի կամիգօթ, վէ Գարա տէնիզ իչինէ տախի իքի գըթա զըրհլը ինշասընա գարար վէրմիշ տիր։

—

Պավիէրատա գատընըն պիրի ավլընը զայի իտուպ, հազգթալա քէնտիսինէ էյմէքի էաղագ իթմիշ տիր տէյի 31 կիւն սաթ սու իլէ թէայյիւշ իթմիշ օլտուղընտան, վէֆաթ իթմիշ տիր։

—

Բուսիա խարիճիյէ նէզարէթինտէ պիր մէմուրիյէթը մուհիմմէ իֆա իթմէքտէ իկէն բէթէրսպուրկա չագրըլմըշ օլան Բուսիա սէֆարէթխանէսի իքինճի սըր քեաթիպի Մ. Թէբլօվըն էերինէ Բուսիա սըրբ ատէքեանընտան օլուպ Պէյրութ Բուսիա գօնսօլօսխանէսի սըր քեաթիպ վէ թէրճիմանը պուլունան Մ. Նիգօլա Գօմարօվ նասպ ու թային օլունմուշ տըր։

—

Բուսիա իմփէրաթօրընըն՝ կէլէճէք մայիս այընտա իճրասը գաթիէն մուգարրէր օլան թաճ գօյմագ րէսմի միւնասէպէթիյլէ, իյճապ իտէն մէտալէալարըն տարըփլըլը Բուսիա մալիյէ նէզարէթի թարաֆընտան էմր օլունմուշ տըր։

Պունտան էվվէլ թաճ գօյմագ րէսմի մէտալէալարընտա խալըներ Զարըն րէսմի պուլունուրտու հալտէ, շիմտիքի Զար՝ իմփէրաթօրիչանըն րէսմինին տախի մէտալէատա պուլունմասընը թէնսիպ խըլէմիշ տիր։

Իշպու մէտալէալարըն պէյցիւք գըթասընտան 800 աատէտի ալթունտան վէ 1600 աատէտի կիւմիւշ, վէ քիւչիւք գըթասընտան 1000 աատէտի ալթուն վէ 2000 աատէտի կիւմիւշ օլաճագ տըր։

Րէսմը թէթէվվիւճին խիթամընտա էհալիյէ աթիյէ մագամընտա աթըլմագ իւզրէ լազըմ օլան սիքքէի մախսուսէ տախի տարպ օլունմուշ տըր։ Սիքքէի մէզքիւրէ 50000 աատէտ օլուպ,

իւզէրինտէ «Մօսգօվատա վուգուպուլան րէսմը թէթէվվիւճ սէնէ 1883» իպարէսի եազըլը իմիշ։

—

Իսփանիա հիւքիւմէթի՝ 1867 սէնէսինտէ Լաթին ագվամընտան օլան հիւքիւմէթլէրին եանի Ֆըրանսա վէ Իթալիա վէ Իսպանիանըն Թանզիմ իթթիֆաքըն թէվհիտը մէսքիւքեաթ աճտնամէսինի գապուլ խըլէտիկինտէն, ուսուլը աշարինին (տէսիմալ սիսթէմ, տէսիմալ սիսթէմ) եաղընտախթանտա իճրասընա գարար վէրմիշ տիր։

—

Հուտուտ մէսէլէսինին թէսվիէսի միւնասէպէթիյլէ պազը Եունան մէմուրինը սաքէրիյէսինին րիւթպէլէրի թէրֆի խըլընմըշ տըր։

—

Հայտարփաշայի ումումինին մուհաֆազասընա մէմուր եւզպաշը Զէքէրիա էֆէնտինին համիլէ պուլունան զէվճէսինին կէչէն սալը կէճէսի տուննայա չօճուգ կէթիրէճէյի անլաշըլարագ, Սամաթիատան պիր իպամ էպէ՝ կէճէ սաաթ 8 րատտէլէրինտէ չօճուղու ալաճաղը սըրատա արանըըզ տուշիւպ վէֆաթ իթտիյի կիպի, չօճուգ տախի էօլիւ տօղմասը վէ էպէնին արանըըզ վէֆաթ իթմէսի իլէ չօճուղըն տախի էօլիւ տօղմասը՝ ղարաիպը թէսատիւֆաթտան պուլունմուշ տըր։

—

Տէրսաատէթտէ պուլունան Աճէմլէրին Մուհարրէմ 10 միւնասէպէթիյէ իճրաի ային իթմէք իւզրէ տիւնքի կիւն Իսքիւտար-տա Սէյիտ-Ահմէտ տէրէսինէ կիթտիքլէրինի եազմըշ իտիք։

Մէրգումանըն մահալը մէզքիւրէ ազիմէթ վէ աւտէթլէրինտէ պիր ուղուրսըզլըգ վուգուլընտա մէնի իչին Զապթիյէ նազըրը Հաֆըզ բաշա հազրէթլէրի վէ Իսքիւտար բօլիս միւտիրի վէ տիկէր լազըմ կէլէն մէմուրին մահալը մէզքիւրէ ազիմէթ իթմիշլէր իքէն, մէզքիւր Սէյիտ-Ահմէտ տէրէսինէ վէ կէչէճէքլէրի մահալլէրէ պազը նօգթալարա ասքէր վէ ժանտարմա վէ բօլիստէն միւրէթթէպ միւթէաատիտ բիյատէ վէ սիւվարի գօլլարը իգամէ օլունմուշ տըր։

—

Տիւնքի Լ. Թէ...ինին քէմալը ինթիզամըլա վէ չայիա գապիլինտէն օլունտըղը պէեանըլէ վէրտիկի պիր հավատիսէ կէօրէ, Պրուսա վալիսի սապըգ Ահմէտ Վէֆիգ բաշա հազրէթլէրի վիլայէթը մէզքիւրէտէ իֆա իթտիկի մէմուրիյէթ հազզընտա պազը իյզահաթ վէրմէք իւզրէ պիր գօմիսիօնը մախսուսա հուզուրընա ճէլպ օլունաճագմըշ։

—

ԳԱՄԷԼԻԱ
(ԾԱՂԻԿ ՎԼՈՒՑԻ)
ՑԱՊՐԻԳԱՅԻ ՏՈՒԽԱՆ ՎԷ ՍԻԿԱՐԱ
Ն. 109 ԳԱԼԱԹԱՏԱ ՍԱՆՏԸՂՃԸԼԱՐ ՃԱՏՏԷՍԻՆՏԷ Ն. 109

Պիր վագթտան պէրու ԳՕՆԹԻ վէ ՇԱՀԻՆԻ վէ սօնրատան ԿԼՈՒԱԻ նամըլըր իլէ իսպաթ իթմէքտէ օլտուղումուզ ֆապրիգամըզըն մամուլաթը տախմա մահզուլիյէթ վէ խօշնուտիյէթը ամմէյի մուճիպ օլտուղունտան, իշպու խօշնուտիյէթի թէզյիտ իթմէք արզուսը իլէ, պիլճիմլէ խիւսուսմըզըն միւշթէրիմիզին տամաղընա էլվէրիշլի վէ անլէրի մէմնուն իտէճէք տէրէճէտէ օլմագ իւզրէ քէմալը իհթիմամլը սայ ու ղայրէթտէ գուսուր իթմէյէճէյիմիզ կիպի, մամուլաթըն թէրթիպաթը իչին տախի էհնիէթլի գօգուլու վէ հալիս կէօնտէրէք վէ պօղազը հէնի մահսուլլարընըն էլվէրիշլի տախի հէր նէվ քէյֆիյէթլէրիյէ իւթիւնլէր թիւթիւնլէր տիր։

Մամուֆիքի իւմիթ իտէրիզ քի, ֆապրիգամըզը թէշրիֆէ րաղպէթ պույուրաճագ զէվաթ մէճքիւր մահսուլլարըտան զայէթ տըղրամթըլա իմալ օլունմուշ հէր նէվ թիւթիւն վէ սիկարալըարը մէվճուտ պուլունտուղու վէ անլէրին պիլճիմլէ ֆապրիգալարըն մամուլաթընտան տահա ալա վէ սամիմի էլվէրիշլի սուրէթտէ ալըրզընտա թէճրիպէ իլէ իգնա օլունաճագլար տըր։

Իխթար.— Կէրէք Սթամպօլտա վէ կէրէք Թաշրալարտա օլունան սիպարիշլէր իւնէ օլունան իւրաում կիպի, տիլըէ էհէմմիյէթ իրսալ օլունանլար տախի պանտիրօլէլ րէսմինտէն մուաֆ տըրլար։

Պիրինճի նէվի կէրէք թիւթիւն վէ կէրէք սիկարա ֆիյաթլարը քէնտի պանտրօլլարը իւզէրինտէ զայըր մագթու օլունմուշ, հէմի զրղ յէ հիսապը իլէ տահի իւզ կիւլիւ ֆիյաթլարը պուղէթ... միւլթէրիլէրիմիզէ արզ իտէրիզ։

ԹԻՒԹԻՒՆ

Սապըգ 300 լիւք,	10 տիրհէմլիք,	$7^1/_2$ գրուշ —	եէնի 240 լըգ,	25 տիրհէմլիք	6 գր.
»	200 »	10	»	5	» — » 160 »	25	»	4 »
»	150 »	10	»	$5^3/_4$	» — » 120 լիք	25	»	5 »

Պօգը գաղան նէֆիլէր՝ քէնտի պանտրօլլարը իւզէրինտէ վազ օլունան ֆիաթլարը իլէ։

ՍԻԿԱՐԱ

Սապըգ 300 լիւք, 25 աատէտլիք,	$7^1/_2$ գրուշ —	եէնի 240 լըգ, 25 աատէտլիք,	6 գրուշ
» 200 » 25	» 5	» — » 160 » 25	» 4 »
» 150 » 25	» $5^3/_4$	» — » 120 » 25	» 5 »

100 լիւք վէ 80 լիք՝ քէնտի սապըգ ֆիյաթլարը իլէ։

ՍԱԹԸԼԱՆ ՄԱՀԱԼԼԷՐ

Ֆապրիգամըզ Սանտըգճըլար ճատտէսի Ն. 109, Սթամպօլ Պալըգ-Բազարընտա Ն. 165, վէ հէմէն թիւթիւնճիլէրտէ։

ՏԷՄԻՐՃԻԲՕՒԼԵԱՆ ԳԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

—Էյալէթ ճիվարընտա օթլա-մադտա պուլունան հայվանաթ մեյանընտա չիչէք խըլէթի դուհուր իտերէք, պազը լեօնալ մէլէֆաթ տախի վուգու պուլմըշ իմիշ:

—Ասիթիրա սէֆիրլիյին վէքի-լէտը պուլունտուղը միւստէթ-էֆէնտինին, սէֆարէթ միւսթէշարը Մ. Վէպնուլ մաալաճաթ-գարլըգ մէմուրիյէթինի իֆա իտէճէք իմիշ:

—Պէյօղլու թիլիս միւտիրիյէթի թարաֆընտան պու քէրրէ եէնի պիր խըրսըզ դումբանասը քեշֆ օլունմուշ տըր:

Միւտիրիյէթը մէգ.բիւրէ՝ Զէն-ճի Ֆէրհատ վէ րէֆիգի Իպրա-հիմ նամ քիմէսնէլէրին էօթէտէն պէրիտէն էշեա սըրգամ իյլէ-տիքլէրինի վէ էշեաի մէգ.բիւրէ-յի եամաքլըրը օլան Պէչիւրմաչ-տա խնէքճի խալիլ վէ Հասան իլէ նալպանտ ճիվարընտա եէնէ ի-նէքճի Սաֆիլէթ նամ էշխասըն տուքքեանլարընտա սագլատըգլարընը խապէր ալարագ, սէվգ օլը-նան պիր թագըմ պօլիս վէ խա-ֆիյէլէր վասըթասըյլա մէգ.բիւր տուքքեանլար պասըլմըշ, 137 գալէմ եալըրըզ գատըն էլպիսէսի դու-հուր իթմիշ, տիկեր պիր խըսըմ էշեա տախի էլտէ էտիլմիշ տիր:

Մէրգումըն սարիգ վէ եա-թագլար տախի տէրտեսթ խըլը-նարագ, իչլէրի ճիւրմլէրինի իգ-րար ու իթիրաֆ իյլէմիշլէր տիր: —Իգտիբաթէ նէշր օլընան Նէ-ֆիս նամ Բումճա կաղէթէսի պու քէրրէ թաթիլ խըլընմըշ տըր:

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՈՐՍԱՍԸ

Էսհ. ում. տիւն ազըլ գ.մը.		12-24
Պու սաարաճ աչըլըը		12-23
Մըըր մուլթաճըլը. գ.ար.		73-20
Պու սաարաճ աչըլըը		74-
Խըմիլը. 63 (մուլթ օն)		72-
» 65		70-
» 69 (բինար		62-
» 72 (Պօն տիւ Թրէ.)		23-
» 73		56-
Րումէլի չըմէնտըֆէրի		52-
Աղչէ Փայիգի		9-
Բէբօր	Պլչ.	52-20
Հէվալէ տիպ	»	35-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	6-05
Օթմանլը պանդասը	9-
Սօսիէթէ ժէնէրալ	5-15
Թրամվայ	3-30

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ. տան	Ղշ. Բր.	
Պէյազ մէճիտիյէ Փարպը		107-38

Մէթալիք	»	101-30
Պէչլիք	»	103-30
Ալթըլըգ	»	124-30
Պագըր	»	700-
Գայմէ		1050-
Ինկիլիզ լիրասը		109-38
Ֆրանսըզ ալթունը		87-32
Բոլ	»	90- 8
Գրէմից ալթունը		51-20
Գարպօն գայմէսի		9-25

ԻԼԱՆԱԹ

ԳԱՆԾԻԽՓ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐԻՆ
ԹԷՐԹԻՊ ԻԹՏԻՔԼԷՐԻ
ԷԼԻՔՍԻՐ ՖԷՐՐՕ-ՄԱՆԿԱՆԻԳՕ
ՔԻՆՔԻՆԱ

Գընտըղընտըն բէք ազ վէ մագ-պուլ պիր մուալիճէ օլտըղը ...թարաֆընտան ... օլունմուշ օլմադըլա, տէմիր իլէ գընա-գընատան մուրէքքեպ օլարագ Թէրքիպ խըլընան մանկանէզ Թէրթիպի ... քիմեաքէրլէրին մաղհարը Թագտիր ու Թասվիպի օլմուշ տըր:

Աթըլգա՝ րէֆիգլէրինին պիրիմ ԷԼԻՔՍԻՐ հագգընտա պէյան իթտիք-լէրի էֆքեարը միւթալաա խըլընըլ-րի կիպի, «Էլիքսիր Ֆէրրօ-Մանկա-նիգին՝ Տէքէթէ (կինա իլէ հաղմ) Փըրէնը Աճնօլլէ Էմիլրուժէ (գան սիւր-մէ) Լէտէլլէ, Ֆէքէլը Թէքէտէ խուս-Թալըգլարընտա ԽԷհայէթ տէրէճէ եա-րար օլտըղը վէ պու խասթալըգլար[-]ի ֆա վէրտիքէէն մաաաա գուվվէթ տախի վէրտիկինտէն բէք մուհիմ պիր ... գամէն պէյան իթմիշ տիր:

Տէրտիլթօլու ... խասթախանէ-սի տիր:

Գարթալ մէճլիսի խարճիյէսինտէն կէլէն իլան.

Գըյմէթ 200, տէօնիւմաթ 3.— Զէյթուն ալըլտա էթրաֆը էր-պապը Թահսին էֆ. պաղը վէ Արիֆ գարթան օղուլլարը Թար-լասը վէ պաղէն Սալիհ բաշա պա-ղը վէ Թարիգ վէ մէրհում Ասիմ պէյ պաղը իլէ մահտուտ պիր գըթա ֆինտէ պաղչէսի:

Գըյմէթ 200, տէօնիւմաթ 3.— Մահալը մէզպուրտէ էթրաֆը էր-պապը Ասիմ պէյ զէվճէսի Հէս-նա հանըմ Թարլասը վէ գարտան Արիֆ օղուլլարը Թարլալարը վէ Թարաֆէյնի եօլ իլէ մահտուտ մա քիւրում պիր գըթա պաղ:

Գըյմէթ 5000, գըրա 1000.— Նուխխէ նամ մահալտէ էթրաֆը էրպապը Թարիգ վէ խուշ Թա-րաֆը Ասիմ պէյ զէվճէսի Թար-լասը իլէ մահտուտ պիր պաղ քէօշք:

Գարթալ գազասընտա Թապի Բէնտիք վէ Տօլայ Օղլու գարիյէլէրի հուտուտը տախիլինտէ պուլունան հուտուտը ... Սալիհ բաշա պաղը ... գըյմէթ Բումճա քիւրէքէն Ասիմ պէյ ... 3 բուալ հիս-սէսի մահլիլէն ճանիպը միրիյէ ... օլուպ պիլմիւզայէտէ Թա-լիպինէ իհալէսի մուգարրէր պուլունմուշ վէ տիկէր պիր րուալ հիսսէսի տախի միւ-Թէվէֆֆաի մումայլէյհին զէվճէսի Հէսնա հանըմա ինթիգալ խօհէ ... մէզպուրէ տէ հիս-սէսի պալ իբիշ օլունան մահլիլ ... ալ իլէ մահըն պէյ խաճէթլիմնէն վէ քեանունը էվվէլին 11 ինճի ... իհալէի էվվէլիյէսի վէ կիւնիւ իհալէի գաթիյէսի իճրա օլունաճաղընտան միւզայէտէ թալիպ օլանլարըն էվվէլ պուլունանլարըն մէճլիսի մէզքիւրէ Գարթալ մէճլիսի խարճիյէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր:

9 Թըլ. սանի 98 — 2—2

Տէրսաատէթ Պիտայէթ մահքէմէսի իճրա տաիրէսինտէն կէլէն իլան.

Սալըրգ կազլանէ Թահսիլտարը Ահմէտ էֆէնտինին Շէհր Էմանէ-թը ճէլիլէսինէ տէյնի պուլունան մէպալիղը մալիւմէնին Թէավիյէսի պըմինտա էֆէնտիի մումայլէյ-հին Պէյօղլունտա Ֆիրուզ աղա մահալլէսինտէ գէաին պիր Թա-րաֆը Բաշա-Պագա տէրլիասը վէ տիկէր Թարաֆը Ահմէտ էֆէնտի-նին գայէն վալիտէսի մէնզիլի վէ արգա ճէփէսի Գալմա հանըմ պաղչէսի էօնիւ Թարիգը իլէ մահտուտ 3 գաթ խըրքճինէ մէյանի Թախմինէն 50 զըրա մէսա-հայը պաղչէյի միւշթէմիլ 400 նումէրօ իլէ մուրագգամ պիր պապ քեարկիր խանէսէ պուլու-նան Նուրի հիսսէսինին Թարիխի իլանտէն 15 կիւն սօնրա պիլմիւ-զայէտէ ֆիրուխթընա Թէշեպ-պիւս օլունաճաղը Տէրսաատէթ Պիտայէթ մահքէմէսի իճրա տաի-րէսինտէն իլան օլունուր:

8 Թըլըրինի սանի 98

Ֆ ը

Խմարգատէ Ֆագիլէթլու Հա-միտ պէյին Շէհր Էմանէթը ճէ-լիլէսինէ տէյնի պուլունան մէ-պալիղը մալիւմէնին Թէավիյէսի պըմինտա էֆէնտիի մումայլէյ-հին Շահգալէ պագլընտա Ֆէվզի-էֆ մահալլէսինտէ քեաին պիր Թարաֆը Ֆէվզիյէ ճատտէսի տի-կէր Թարաֆը Հաճի Բէյհա ազա-նըն սիւքքեանը վէ էօն Թարա-ֆը Տիրէքլէր արասը ճատտէսի իլէ մահտուտ 87 նումէրօյը կա-ղինօ մա պաղչէ իլէ կաղինօյա մուլհագ պուլունան Թախմի-նէն 2500 զըրա մէսաասը 4 տու-քեանը արասընըն Թարիխի իլան-տէն 15 կիւն սօնրա պիլմիւզայէ-տէ ֆիւրուխթընա Թէշեպպիւս օ-լունաճաղը Տէրսաատէթ պիտա-յէթ մահքէմէսի իճրա տաիրէ-սինտէն իլան օլունուր:

10 Թըլըրինի սանի 98

Շէհր Էմանէթինտէն կէլէն իլան.

Գարթալտա Թուզլասա սէնէլի հասըլաթ ալար մալինտէն 38650 գըրշի ճէտվի սըլան իլէ 361 գըր-շի ճէտվի արպաճըգ մահալինճէ վէ Տէրսաատէթճէ չուրուշը մա-լիւմէյէ մէվգի միւզայէտէ կէ-տաղ օլունմուշ վէ պունտարըն Թըլ-րինի սանի Րումինին 29ընճը կիւնիւ իհալէի էվվէլիյէսի վէ սօն Թալիպլերին պուլունտուղը մահա-լէ մախսուս վէ մուգաուէ օլան 24 սաաթ միւրուրի իլէ իհալէի գա-թիյէսի իճրա օլունմագ մուգար-րէր պուլունմուշ օլմաղլա, Թա-լիպ օլանլարըն քէֆիլլէրի իլէ պէրապէր մէճլիսը խարէյէ վէ Աշար Նէզարէթինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր:

10 Թըլ. սանի 98

Էվգաֆ Նէզարէթի մէճլիսը իտարէ-սինտէն կէլէն իլան

Խմարաթը ամիրէ իչին Թարի-խը գօնթրաթօսան իթիպարէն 11 ալըրզ օլարագ միւտտէտասը-նա լիւզում կէօրիւնէն 25000 գը-րէ բուղէնը չէրվիչին մէվֆուգ նումունէսի վէ մանզաասա գայմէ սինտէ միւնագըսէ չէրաիթ միւ-ճիպինճէ միւնագասայա վազ օ-լունմուշ վէ լիրաի Օսմանի 100 ղըշ հիսապը իլէ վէ էվզանը ա-թիգա իլէ պէհէր գըրէսի 6 ղըշ. 25 բարաստա Թալիպի էօհտէսինտէ պուլունմուշ օլտուղընտան, մա-հը հալը Րումինին 12ինճի ճու-մաա էրթէսի կիւնիւ գարարը վէրիլմէքլէ վէ 14ինճի բազար էր-թէսի կիւնիւ տախի 400տէ 5 Թէնզիլի գապուլ վէ իհլա խուլ-մէք իչիւն իթայէ Թալիպ օլան Թիւճճարըն մէճլիսը խարէի էվ-գաֆա միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր:

10 Թըլըրինի սանի 98 — 3—1

ԻԼԱՆ ՄՈՒՀԻՄՄ

ԷՃԶԱԽԱՆԷՍԻ

Գ. ՎԷ Հ. ՔԻՒՉՈՒԳԵԱՆ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

[illegible]

Գ. վէ Հ. ՔԻՒՉԻՒՔԵԱՆ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ [illegible]

[illegible]

FARINE LACTÉE H. NESTLÉ

GRAND DIPLOME D'HONNEUR

MEDAILE D'OR
Medaille dors
à diverse
Expositions

PARIS 1887
Certificas nombres
des
premires
Autorités medicales

ՀԱՆՐԻ ՆԷՍԹԼԷՆԻՆ ՍԻՒՏԼԻ ՈՒՆՈՒ

Զիւյէրա խնէքլէնին պէլա սիւտինտէն մամուլ օլուպ քիւչիւք չօճուգլար իչիւն միւքէմմէլ պիր նաֆագա օլան Նէսթլէնին մէգ.բիւր սիւտլիւ ունու, սիւտիւ ազ օլան վալիտէլէրին սիւտիւ եէրինէ [illegible]

Իչպու ունուն պիր չօգ հէքիմլէրինտէն [illegible] Հանրի Նէսթլէնին [illegible]

ՄՈՒՀԻՄՄԻԼԱՆ

Վիէննա Պօսթա—Բէօթին պիրինճի Մաճար Գումբանէսի Բումանիա Թարաֆընտան խիմայէ օլունուր. Ավսթրիա—Մաճարիսթան հիւքիւմէթի ճանիպինտէն 7357 նումէրօյու իմթիյազնամէ իլէ բուխսաթ վէրիլէն

ՀԱՅԱԹ ՎԷ ԹԷՆԳԱՑԻՍՏ ԽՐԱՏԸ ՍԻԳՈՐԹԱՅԸ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՅԸ ՏԸՐ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՆԸՆ ՆԱԳՏ ՍԷՐՄԱՅԵՍԻ

12·500·000 ՖՐԱՆԳ ՏԸՐ

Վիէննանըն հայաթ վէ Թէգայիւտ խրատը սիգուրթասը գումբանիասը Թէահհիւտաթը աթիյէ իլէ մուվաֆագ տըր.

1. Աղիտին (1) վէֆաթընտան սօնրա Թէէտիյէ օլունաճագ սէրմայէնին Թէէմինի,

2. Թէգայիւտ իրատլարը,

3. Վէ պունըն իլէ պէրապէր աղիտին վէֆաթընտան սօնրա Թէէտիյէ օլունաճագ սէրմայէլէրին Թէէմինի,

4. Իքի գաթը պիր սէրմայէնին Թէէմինի քի, իչպու իքի գաթը տէտրի-յիմիզ աղիտին Թահյիտ օլունան պիր սէնէ միւրուրինտէ պիրինճի տէֆա վէ պաղէհսու մուգոււ վէֆաթընտա պիր իքինճի տէֆա Թէէտիյէ օլունաճագ մէպլաղ սէրմայէտէն իպարէթ տիր,

5. Չօճուգլարըն ճէհիզլէրի քի, գըզ մէթլէրի մէրգումանըն մուգարրէր օլան սիննէ վասըլ օլտուգլարընտա Թէէտիյէ օլունաճագ տըրլար: Թէտրիին վէֆաթը վուգուընտա իքի (2) իւճրէթինին Թէէտիյէսի գաթ օլունըր, Չօճուգըն վէֆաթը հալինտէ, սիգուրթա օլունան մէպլաղ քէնտի Թահսիսա ... իւճրէթլէրի ... օլարագ ֆէրագ օլունաճագ տըր,

6. Հայաթը միւնտէրիճ Թէէմինաթ, չօճուգլար իչիւն ճէհիզ, էհլէ աղիտ վէ խավասը ճօճուգ սիգուրթա սէնէտլէրինին հուգուգլարինտէն էվվէլ վէֆաթ իտէր իսէ, գումբանիա բէզինէն ալըմըշ օլտուղու բրիմ իւճրէթլէրինին ճիւմլէսի իադէ իտէր: Պու սուրէթլէ կիրէք սէրմայէլէր վէ կերէք բրիմլէր մազթու տըր: Հալպու քի կիւյա գայըտ հայաթ ճէմիյէթլէրի աատէ օլ-տուղու վէճհիլէ գումբանիայա տախիլ եալնըզ բրիմ իւճրէթլէրի մազթու օլուպ սէրմայէլէր զայի մազթու տըր:

Գումբանիամըզ պու նէվ ուսուլ վէ Թէրքիպաթը Թարտ իթմիշ տիր:

Ակլէրթա օլունան սէրմայէնին Թէնզիլինի գումբանիա գապուլ իթտիքին-տէ պինաէն, չէհտ սէնէ տէն սօնրա բրիմ իւճրէթ Թէէտիյէսի Թաթիլ իտիլ-տիկինտէ Թէէտիյէ օլունան բրիմ իւճրէթլէրինին զայի օլմասը մահզուր օլմազ:

Թաֆսիլլի մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէր սահիպի իմթիյազ միւրաճաաթ իթսինլէր:

Տէրսաատէթ պանքէրլէրինտէն Մ. ԼԸՊԷ ՖԻՍ ՎԻՔԹՕՐ գումբանիայի մէզքիւրըն ումումը մալիյէսինի տէրէօհտէ իթմիշլէր տիր:

Սիրքէճիտէ Աճէնտէ չէլէպի
ԱՆՏՕՆ ԱՆՆԱՆԵԱՆ
Պալըգ պազարընտա Ն. 15

Գումբանիայի մէզքիւրըն Բումէլի աճէնտէ ումումիսի
(Բ. ԲԻՑՕՆ) ՄՕՐԻՑԻԼՕ ՖՐԱՆԳԻ
Գալաթա Սըրվանը օղլու խան Ն. 5.

Իտարէխանէ վէքիլի Մ. Լը Տր. Շմիտէկ.
Պօլուսատա աճէնթէ վէքիլի Յովհաննէս Յ. Պօօսըրեան
Խըէք խանընտա

(1) Աղիտ տէյի գումբանիայի վէգայիր իլէ մուգավիլէ իտէն տէնիլիր:
(2) Բրիմ իւճրէթի տէյի գումբանիայի մէգ.բիւրէյէ վէրիլէն ագչէյէ տէնիլիր:

Մ. Յ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

Պոլսատէ բէսիմլէրի կէօսթէրիլէն սապանլար, վէ սայիր էտէվաթը զըրաաթիյէսի իչիւն Ինկիլթէրանըն գրսսթ ճէմիյէթը զըրաաթիյէսի Թարաֆընտան ԷԼԼԻ ԱԼԹԸ ՊԻՐԻՆՃԻ ՄԻՒՔԵԱՖԱԹ գազանմըշ օլան Միսսիս Հօուարտըն ֆապրիքասընտան Թէտարիկ օլունմուշ, Անատօլու վէ Րումէլի չիֆթճիլէրինէ պէօյլէճէ գօլայըգլըգ կէօսթէրմիշ տիր:

Մէզգիւր սապանլար կէրէք եումշագ վէ կէրէք սէրթ Թօբրագլար-տա գուլլանըլըր, վէ պու սապանլարըն իչլէրինտէ չիֆթճինին խաթիֆ ... Թօբրագլարը Թարիֆ իլէ ... միւմքին տէյիլ:

Մէզգիւր սապանլարըն պիրիմի ... օլան վէ ԱՐՕՐ վէ ԳՕ ԹԱՆ տէնիլէնլէրէ պէնզէր իսէ տէ, եալէ պիր ալթ ... իմալ ... Հալպու քի ...

Մէզգիւր սապանլարըն Թօբրագա սոքուլան ... նէսնէլէրի սախիւ պուլունուր:

	(1) Ն. դըրտը գայէ	60	ֆի. 3	Օսմ. Լ.	նէսնէլի	15	ղրշ.
	(2) » »	» 40	» 3	»	»	» 12	»
Սաֆի տէմիրտէն	(3) » »	» 20	» 2	»	»	» 12	»

Գութըր վէ սայիր հայվան իլէ նագլի չօգ գօլայ տըր:

Իչպու սապանլար հագգընտա գիւնտէ մալիւմաթ ալմագ իսթէյէն, ... Մուրատեանըն պիրատէրլէրէ միւրաճաաթ ... Թաշրատան ... բէդէլլէրի ... քի Թալիպինէ վէրիլէճէք տիր:

ԹԱՇՐԱՏԱ ՊՈՒԼՈՒՆԱՆ ՎԷՔԻԼԼԷՐԻՄԻԶԻՆ ԻՍԻՄԼԷՐԻ

Թրապիզօն. Սամսուն. Էնգյուրէ. Զօնկուլտաք վէ Բօլու. Սիվրի Հիսար. Պէյ Պազար.	Գէօրգ աղա Թօրալեան. Աստարճը խան Ն. 14.

Պրուսա.	Փօղոս վէ Յակոբճան աղա Տէմիրճի
Պաֆրա.	Վէքիլի Ա. Կոտս օղլու. Ի. Պոտիկ օղլու աղալէր
Սամսօն.	Ն. Ճինկօղեան, Մ. Տոսեան վէ Գ. Մինասեան աղալար վէ գումբանիա
Երզինկեան՝	Յակոբ աղա Շահրիար
Պանտրրմա.	Յովհաննէս աղա Տէր Անտոնեան
Քէօսթէնճէ.	Գարապէտ պիրատէրլէր
Երզրում.	Յովհաննէս աղա Խնձիճեան
Կիլիլ Ն.	Մանուկ աղա Յ. Քօշուքեան
Պազարճըգ.	Համբարձում աղա Փափազեան
Թօգաթ.	Գէորգ աղա Գ. Սէֆէրեան
Մէրզիֆուն.	Մկրտիչ աղա Ֆէնէրճեան
Խարբութ.	Ճիվան աղա Թէրզիպաշեան
Քէօթահեա.	Քեանհեան գումբանեասընտան Յակոբ աղա Սարաֆեան
Ատանա.	Գրիգոր աղա Աւետիսեան
Պալըքէսէր.	Միքայէլ աղա Գ. Սինանեան
Աֆիօն Գարահիսար.	Յակոբ աղա Տօնէլեան
Գայսէրիյէ.	Նազարէթ աղա Մալխասեան
Զօրում.	Գրիգոր աղա Զօրթեան
Ամասիա.	Կարապետ աղա Կիւմիւշեան
Սօնկուրլը.	Աւետիս աղա Թօլաեան
Մուսուլ.	Հէմմէտ Ցափութ Թէմօ վէ չիրքէթ
Մէրտին.	» Մահտեսի Թոմա Միքայէլեան
Սղերտ.	» Ճիպրայիլ Եուսուֆ Աղպոչ Եխիան
Սըվաս.	Պետրոս աղա Տէրպողեան Շէյխ խանընտա
Էտիրնէ.	Խաչատուր վէ Թադէոս Մէնզիլճեան աղալար Գազազխանէ չար-շըսընտա
Թէրսուս.	Հաճի Գրիգոր աղա Փանոսեան
Մալաթիա.	Աւետիս աղա Նագուլթեան
Զանդա գալէ.	Անդրանիկ աղա Թաշճեան
Փաամթանմիւթ.	Գրիգոր աղա Թագուրեան

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԶ ԱՆՏՕՆ ՍԱԳԱՆԵԱՆ